

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

ОВОС-68

20 Септември 2021 г.

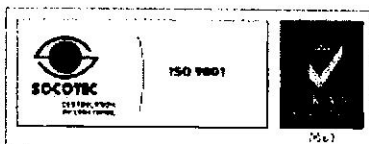
Относно: Процедура по оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст за проект „Разработване на оловни, цинкови и медни руди от мини „Подвирови“ и „Поповица“ в района на Караманица близо до Босилеград“ – допълнителна информация за възможно потенциално въздействие върху околната среда от дейностите, в потенциално засегнатите райони

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,

Във връзка със заявеното с писмо № ОВОС-68/26.08.2021 г. на Министерство на околната среда и водите (МОСВ) желание на Република България за участие в трансграничната процедура по оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст за новия проект на Босил-метал, Босилеград, Ви предоставяме допълнителна информация относно възможно потенциално въздействие върху околната среда от дейностите, в потенциално засегнатите райони, съгласно становища на български институции, както следва:

Според предоставената нотификация местоположението на предвиждания минно-обогатителен комплекс е в непосредствена близост до с. Караманица, община Босилеград и близо до точката на границата между Република България, Република Сърбия и Република Северна Македония.

H. E. Ms Irena Vujovic
Minister of Environmental Protection
Nemanjina Str.
11000 Belgrade
Republic of Serbia

София, 1000, бул. „Кн. Мария Луиза“ 22

Тел: +359(2) 940 6194, Факс: +359(2) 986 25 33

Предвижда се подземна експлоатация на находища „Подвирови“ и „Поповица“ да се извърши с помощта на сондажно-взривни работи, добитата руда да се преработва във флотационна фабрика и остатъците от дейността да се депонират в хвостохранилище, което е разположено в речното легло на река Караманичка, която е и приемник на отпадъчните води от флотацията. Река Караманичка е приток на р. Голямата и която се влива в р. Драговищица, която е трансгранична река с Република България. Река Караманичка се предвижда да преминава през тунел в района на хвостохранилището, за да се избегне пряк контакт с хвостохранилището.

Съгласно представената документация е оценено потенциалното отрицателно въздействие върху повърхностните води, което е свързано със следното:

- Изпускане на непречистени или недостатъчно пречистени отпадъчни води, произхождащи от дренажа от експлоатационните участъци;
- Замърсяване чрез валежите и отмиване на замърсяващи вещества от спомагателни минни дейности;
- Потенциално замърсяване на почвата и повърхностните води от утайки от отпадъчните води от процеса на раздробяване на рудата (раздробяване и смилане);
- Нередовна работа или неизправности на биодиска за пречистване на битово-фекални води;
- В случай на злополука: повреда на тръбопроводни системи, повреда на хвостохранилището или в най-лошия случай разрушаването на стената на флотационното хвостохранилище може да доведе до изтичане на хвост от хвостохранилището и да причини значителна химическа авария с трансграничен характер, която може да окаже и трайно влошаване на състоянието на водите – подземни и повърхностни на територията на България;

В представената информация не е разгледано въздействие върху подземните води, не само от замърсяване, но и от предвидените сондажно-взривни работи и възможно трансгранично въздействие.

Не е представена информация за евентуални емисии в повърхностните води, въздействие върху седиментите на реките, кумулативно въздействие върху повърхностните и подземни води от предвижданите дейности и съществуващи въздействия, включително и от действащата мина Грот, не са разгледани варианти за реализация на инвестиционното предложение.

Във връзка с гореизложеното, както и предвид обема на предвижданите дейности и географските характеристики на района, в който се предвижда дейността, прогнозната експлоатация за период от 13 години, както и факта, че се намира в рамките на трансграничен речен басейн с Република България считаме, че може да се очаква значимо отрицателно въздействие върху водите на българска територия в етапа на разработване, експлоатация и след края на експлоатация на минно-обогатителния комплекс. Очакваните емисии от дейността са свързани с потенциално замърсяване с приоритетни вещества, специфични замърсители и други вещества на повърхностните води, както и потенциално въздействие върху подземните води, което би могло да се отрази на състоянието на водните тела река Драговищица и река Струма на българска територия и на подземните водни тела в района, които се използват и за питейно-битово водоснабдяване на населението в тези поречия.

Необходимо е да се оцени въздействието върху подземните води, върху седиментите на реките и кумулативния ефект върху повърхностните и подземни води, да се разгледат

алтернативи за изпълнение и предвидят мерки за намаляване на въздействието върху повърхностните и подземни води, включително и за намаляване риска от замърсяване от аварийни ситуации, да се предвиди постоянен мониторинг на река Караманичка след хвостохранилището, както и надолу по реката и на р. Драговищица преди границата с Република България. Необходимо е да се предвидят подходящи мерки за намаляване на отрицателно въздействие върху околната среда във водосбора на река Драговищица, респективно на състоянието на водните тела в българската част от басейна на река Струма и съгласуване с предвижданията на Плана за управление на речните басейни на Западнобеломорски район за запазване на добро състояние на водите в този район. На българска територия река Драговищица е обособена като *трансгранично повърхностно водно тяло BG4ST700R019, р. Драговищица от българо-сръбската граница до вливане в р. Струма.*

Поради близостта на инвестиционното предложение до българската държавна граница и пряката хидравличната връзка с трансгранично повърхностно водно тяло BG4ST700R019, р. Драговищица от българо-сръбската граница до вливане в р. Струма, са идентифицирани следните възможни потенциални въздействия върху повърхностни води, подземни води и зони за защита на водите на територията на Р България:

I. Възможни потенциални въздействия върху повърхностни води:

Процесът на осъществяване на рудодобивните и рудообогатителните дейности при реализиране на ИП е свързан със следните въздействия върху повърхностните води на река Драговищица на територията на Р България:

- формирането на непречистени или недостатъчно пречистени отпадъчни води, дренажи от изкопите в експлоатационните руднични участъци, замърсени с неразтворени вещества и утайки, богати на Pb, Zn, Cu и други метали от добиваните полиметални руди, които се заустват в повърхностни водни обекти в района на ИП;
- формиране и заустване на замърсени площадкови води с горива и смазочни материали от спомагателни и поддържащи дейности;
- формиране и заустване на битови води от промишлените обекти - при липса на изградена или при неработеща ЛПСОВ;
- възможни залпови замърсявания и изтичане на големи количества утайки и отпадъчни води с много висока концентрация на Pb, Zn, Cu и други метали от флотационното хвостохранилище в река Караманица при повреда на тръбопроводни системи или разрушаването на стената на флотационното хвостохранилище ще доведе химическа авария с голям териториален мащаб и последици, и екокатастрофа с трансграничен характер;
- Подобни рискове от аварии, свързани със залпови замърсявания и изтичане на утайки и отпадъчни води от флотационното хвостохранилище могат да възникнат и при природни явления като:
 - интензивно снеготопене, преминаване на високи води и поройни наводнения, при които хвостохранилището може да прелее;
 - земетресения, при които стените на хвостохранилището могат да бъдат разрушени;
 - ерозионни и свалищни дейности в района на хвостохранилището;
- при преминаване на високи води в района на река Караманица и река Голема, които се вливат в река Драговищица, утаените седименти в тези реки, с високо съдържание на Pb, Zn, Cu и други метали от добиваните и преработвани полиметални руди, могат да бъдат транспортирани надолу по течението и да преминат във водите на река Драговищица на територията на Р България;

• **Вторично замърсяване** – чрез дифузен трансграничен пренос на замърсители по въздуха и последващо отлагане в почвата и в повърхностните води във водосбора на река Драговищица на територията на Р България – прах, газовете NO_x, CO, SO₂, други газообразни продукти след дейностите по взривяване, летливи органични съединения, полиароматни въглеводороди – PAH, полихлорирани бифенили - PCB. Доказателство за съществуването на такъв дифузен пренос на замърсители са установените единични случаи на наличие на такива вещества при провеждане на контролния мониторинг от страна на БД ЗБР на специфични замърсители и приоритетни вещества в матрица вода в пункт BG4ST06789MS200, р. Драговищица при границата (над с. Долно Уйно). В различни периоди на измерване са установявани еднократни присъствия на следните вещества – хлоралкани C10-C13, полихлорирани бифенили PCB 28, PCB 52, PCB 118, PCB 180, полиароматни въглеводороди – нафтаден, бензо(а)пирен, фенантрен, пирен.

II. Възможни потенциални въздействия върху подземни води:

В най-голяма близост до района на ИП „*Exploitation of Pb, Zn and Cu ore from the bearings "PODVIROVI" and "POPOVICA" in the area of Karamanica near Bosilegrad*“, на територията на Република България са подземните водни тела BG4G00000QN006, Порови води в кватернер-неоген-Кюстендил и BG4G001PtPz125, Пукнатинни води във Влахино-огражденско-малешевско-осоговски метаморфити. Към настоящия момент не са провеждани проучвания за установяване на трансграничен характер на подземни водни тела между Република Сърбия и Република България, т.е. на настоящия етап не може да се докаже пряко въздействие от ИП върху състоянието на подземните води в Република България.

Същевременно е налице риск от вторично замърсяване на подземните води в терасата на река Драговищица, на територията на Република България:

- При наличие на постъпили и транспортирани замърсители (Pb, Zn, Cu и други метали от добиваните и преработвани полиметални руди от дейностите на ИП) през границата в повърхностните води на река Драговищица, чрез съществуващата пряка хидравлична връзка между повърхностно водно тяло BG4ST700R019, р. Драговищица от българо-сръбската граница до вливане в р. Струма и подземно водно тяло BG4G00000QN006, Порови води в кватернер-неоген-Кюстендил, тези замърсители ще попаднат в подземните води – т.е. ще протече процес на химична интрузия в подземните води;
- чрез дифузен трансграничен пренос на замърсители по въздуха и последващо отлагане в почвата - прах, газовете NO_x, CO, SO₂, други газообразни продукти след дейностите по взривяване, летливи органични съединения, полиароматни въглеводороди – PAH, полихлорирани бифенили – PCB. Тези замърсители чрез валежите ще постъпят директно в подземните води на подземно водно тяло BG4G00000QN006, Порови води в кватернер-неоген-Кюстендил.

Следва да се отбележи, че от подземни води, в терасата на река Драговищица се осъществява водоснабдяване за питейно-битови цели на населението от селата Горно Уйно, Драговищица, Горановци и Стенско в община Кюстендил, Област Кюстендил, което е с най-висок приоритет за водоземане.

III. Възможни потенциални въздействия върху зони за защита на водите:

Повърхностно водно тяло BG4ST700R019, р. Драговищица от българо-сръбската граница до вливане в р. Струма, който е засегнат от ИП, попада в следните зони за защита на водите, по смисъла на чл. 119а от действащия Закон за водите на Република България:

- Зона за защита на водите BG0000294 Кършалево, защитена зона по Директивата за местообитанията и по Закона за водите – чл. 119а, т.5;
- Зона за защита на водите BG0000295 Долни Коритен, защитена зона по Директивата за местообитанията и по Закона за водите – чл. 119а, т.5;

Подземните водни тела BG4G00000QN006, Порови води в кватернер-неоген-Кюстендил и BG4G001PtPz125, Пукнатинни води във Влахино-огражденско-малешевско-осоговски метаморфити и са определени като зони за защита на водите за питейно-битово водоснабдяване – ЗЗВ ПБВ – чл. 119а, т.1 от Закона за водите, съгласно Раздел 3 на ПУРБ на ЗБР 2016-2021 г.

Изводи: Реализирането на инвестиционното предложение *„Exploitation of Pb, Zn and Cu ore from the bearings “PODVIROVI” and “POPOVICA” in the area of Karamanica near Bosilegrad“* на територията на Република Сърбия ще окаже **значително негативно въздействие** върху:

- трансгранично повърхностно водно тяло BG4ST700R019, р. Драговищица от българо–сръбската граница до вливане в р. Струма, изразяващо се в повишаване на концентрациите на специфични замърсители и приоритетни вещества като Zn, Cu, Pb и други метали от добиваните и преработвани полиметални руди, както и летливи органични съединения, полиароматни въглеводороди – ПАУ, полихлорирани бифенили – PCB, в резултат на дейностите на ИП. Изброените замърсители и групи вещества са с доказан екотоксикологичен ефект върху водните екосистеми и при превишение на установените SKOC за тях ще се влоши състоянието на повърхностното водно тяло и непостигане на екологичните цели за „добро“ екологично“ и “добро“ химично състояние. Потенциални залпови замърсявания и изтичане на големи количества утайки и отпадъчни води с много висока концентрация на Pb, Zn, Cu и други метали от флотационното хвостохранилище в река Караманица ще доведе до трансгранична екокатастрофа във водосбора на река Драговищица със значителни негативни последици, включително и за територията на Република България;
- подземните водни тела BG4G00000QN006, Порови води в кватернер-неоген-Кюстендил и BG4G001PtPz125, Пукнатинни води във Влахино-огражденско-малешевско-осоговски метаморфити, изразяващо се в осъществяване на химична интрузия на Pb, Zn, Cu, други метали и органични замърсители в подземните води от повърхностните води на река Драговищица. Това ще доведе до влошаване на състоянието на подземните водни тела и непостигане на екологичните цели за “добро“ химично състояние;
- възможното влошено състояние на повърхностните и подземните води на територията на Р България, ще ограничи действащи права на водоползватели в района – за питейно-битово водоснабдяване на населени места в поречието на река Драговищица, за напояване на земеделски земи и други цели на водовзмане.
- ще бъде влошено качеството на водите в зоните за защита на водите за ПБВ: BG4DGW001PtPz125 и BG4DGW00000QN006 – определени по смисъла на чл. 119а, т.1 от Закона за водите, както и на защитените зони по Директивата за местообитанията BG0000294 Кършалево и BG0000295 Долни Коритен – определени по смисъла на чл. 119а, т.5 от Закона за водите. Негативното въздействие ще доведе до влошаване на природозащитния статус на съответните ЗЗВ.

В заключение: Всички гореизложени възможни потенциални въздействия върху водите в трансграничен аспект (включително и за територията на Р България) следва да бъдат разгледани и взети предвид в рамките на процедурата по ОВОС на ИП *„Exploitation of Pb, Zn and Cu ore from the bearings "PODVIROVI" and „POPOVICA“ in the area of Karamanica near Bosilegrad“*.

Използвам случая да изразя почитанията си и готовността за ползотворно сътрудничество.

С уважение,

АСЕН ЛИЧЕВ

Министър на околната среда и водите